

Latvijas Lingvistikas Olimpiādes

2023.-2024.m.g.

2.kārtas

atbildes un risinājumi

1.uzdevums

1.jautājums

20. aváj	27. kórgæftø
21. joþkár	28. jyftølénøt
22. maríj	29. þemþedáŋ
23. þonŋéj	30. túnøktøfo
24. þajdále	31. tunemþenák
25. túvørtøþ	32. kyrtŋøgórno
26. ysteltør	33. mlandømbálne

2.jautājums

- 1) Vārdos uzsvaru liek uz pēdējo zilbi.
- 2) Ja pēdējā zilbe ir slēgta – jeb izskatās kā līdzskanis1-patskanis-līdzskanis2 – tad uzsvaru liek uz priekšpēdējo zilbi, kura var būt gan slēgta, gan atvērta.
- 3) Visas zilbes ar ‘šva’ tiek izlaistas:
 - ja zilbē ir ‘šva’ patskanis (ø), tad šī zilbe tiek izlaista un tiek izskatīta nākama zilbe (no kreisās puses). Ja tajā nav šva patskaņa, uz tās tiek likts uzsvars.

2.uzdevums

1.jautājums

11. pistiyepus : jūs divi sakāt (teicat; d.v. ir tagadnē) viņam / вы двое говорите ему

12. sisʔeqcu : viņi divi šķauda (nošķaudās) / они двое чихают

13. šašyanušwaš : viņš pirka (nopirka) viņam (priekš viņa) / он купил для него

2.jautājums

14. es izdarīšu : **ksaʔeqwel** 15. es pārku viņam : **kasyanus**

16. viņš pateica : **štiyepwaš** 17. viņi divi gaida : **šiškuyam**

3. jautājums : pišexpeč

4. jautājums

23. kištikʷinus → kistikʷinus

28. siyaqsisinšaš → šiyaqšišinšaš

29. sečʰo → šečʰo

5. jautājums

Morfēmu secība : persona-skaitlis/nāk.laiks-sakne-objekts-pag.laiks

3. pers s-/š-	saʔ-/šaʔ- nākotne	-iš-/is- divsk.
-us/-uš objekts	k- 1.pers. p- 2.pers.	
-waš -pagātne	Ø (nav morfēmas) - tagadne	

Luīsas Ignasio un Lukrēcijas Garsija runā ir sibilantu (svelpēņu) harmonija – vienā vārdā drīkst būt vai nu tikai š,č (~šņacēņi)*, vai tikai s,c (~svelpēņi)*. Harmonijai ir virziens no labās puses uz kreiso (jeb no vārda gala uz sākumu). Ja pēdējā morfēmā ir (š,č)/(s,c), visas morfēmas vārdā mainās uz (s,c)/(š,č) attiecīgi. Tas arī nozīmē, ka katrai morfēmai ir pamatforma ar šņaceni vai svelpeni.

Mērijas Ji runā nav sibilantu harmonijas un katra morfēma tiek izmantota pamatformā. Darbības vārda formu *pisexpeč* no 3.jautājuma tiktu uzskatīta par nepareizu gan vecās paaudzes runā, jo s/č neatbilst harmonijas likumam, bet Mērijas Ji gadījumā jāizmanto divskaitļa pamatformu **-iš-**. Tomēr pēc nosacījuma ir zināms, ka visu paaudžu pārstāves šo formu izrunāja vienādi, tāpēc *pisexpeč* → *pišexpeč* var izlabot arī izmantojot tikai harmonijas likumu.

*Kaut gan c un č nav zināmi kā svelpēņi un šņacēņi, to artikulācijas veids ir tāds pats, ka citiem sibilantiem.

3.uzdevums

1.jautājums

14. Jainoina jiroitīcai =

Mēs dzersim ūdeni || Мы выпьем (попьём) воды / будем пить воду (гл. буд.вр.)

15. Afemie o moona canoite =

Viņš palīdzēs tavam tēvam || Он поможет (будет помогать) твоему отцу (гл. буд.вр.)

16. Omoi jofona jenodicue =

Es meklēju jūsu mājas. (tagadne) vai Es pameklēju jūsu mājas. (pagātne)

Я ищу ваш дом (наст.) / Я искала (поискала) ваш дом (прош.).

2.jautājums

17. Man kož zivs = **Chamu cuena ainide**

18. Mana sieva vakar pagulēja = **Naii cue ai inide**

19. Mēs atgriezīsimies pie savas mātes; mēs =

a. 3+ cilvēki = **Caī eimo ifeiticai.**

b. 2V vai Vīr+Siev = **Coco eimo ifeiticoco.**

c. 2Siev = **Caingai eimo ifeiticaingai.**

3.jautājums

Vārdu secība: **[A] [p] S [p] [O-na / L-mo] V-[t]-[s]**

A = laika apstāklis, **S** = subjekts (tikai tad, ja tas ir lietvārds/personvārds, vietniekvārdus šeit neraksta),

O = objekts, **L** = vietas papildinātājs, **V** = darbības vārds, **p** = piederības vietniekvārds/-i

Ja S=pers.vietniekvārds, tad S neraksta

V-[t]-[s]:

t = d.v. laiku aprakstošs sufikss

- Laiku aprakstošie sufiksi: pagātne/tagadne = di (neizšķir); nākotne = iti

s = d.v. subjektu aprakstošs sufikss

Subjektus aprakstošie sufiksi (divsk = divskaitlis)

Persona/skaitlis/ dzimte	I, vsk	I, divsk	I, dsk	II, vsk	II, divsk	II, dsk	III, vsk
Vīr	cue	<u>coco</u>	caī	o	<u>omicoi</u>	omoi	e
Siev		caingai			omoingoī		

Ja divskaitlī ir vīr.un siev.dzimtes personas, tiek lietoti vīr.dzimtes divskaitļa vārdi – coco un omicoi
Piederības vietniekvārdi ir vienādi ar tabulas sufiksiem (izņemot III p.vsk afemie & afengo)

4.uzd

1.jautājums:

1. do naeda-lee	J. Invalīds
2. do yedo-lee	K. Abstinents
3. dodee	C. Pūlis
4. dzeenihtl'e	B. Kalendārs
5. dzetani	I. Pusdienu
6. dzetani'ere	A. Pēcpusdienas laiks
7. edaidzek'ere	G. Pirmdienā
8. enihtl'e naeda	H. Filma
9. enihtl'eko	O. Skola
10. kw'ahti	L. Policists
11. kw'ahtiko	F. Cietums
12. kw'ahtidee	D. Policijas priekšnieks
13. yahti	N. Priesteris
14. yahtienihtl'e	M. Lūgšanu grāmata
15. yahtiko	E. Baznīca

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
J	K	C	B	I	A	G	H	O	L	F	D	N	M	E

2.jautājums.

16. do = cilvēks, человек
17. enihtl'e = grāmata, книга

3.jautājums.

18. Bīskaps = yahtidee
19. Svētdiena = edaidze
20. Dzert = yedo
21. Liels = dee

5.uzd

Dotais amharu raksts ir balstīts uz zilbju pierakstes. Te simboli apzīmē zilbju veidus:

- līdzskanis(vai dubultlīdzskanis)+patskanis(vai *wa*)
- līdzskanis (ja tālāk neseko patskanis vai *wa*)

Dubultlīdzskanis tiek apzīmēts ar vertikālo strīpu augsā un pa labi no zīmes. Vienādas zīmes lietotas priekš zilbēm līdzsk+ ϵ un līdzsk+ ɔ , bet patskani lasa kā ɔ pirms *w*, turklāt *w* skaņa var būt gan uzreiz pēc šī patskaņa, gan sekot aiz līdzskaņa vai dubultlīdzskaņa. Pārējos gadījumos patskani lasa kā ɔ .

Zīmi, lai pierakstīt līdzskani+*wa* veido no zīmes līdzsk+ ϵ / līdzsk+ ɔ , piezīmējot zem zīmes horizontālo svītru (skat. 1.un 9.piemērus).

1.jautājums

9. *tɔqwatɛ*

10. *γɛsɔw*

11. *tɛqɛyyɛdɛ*.

2.jautājums.

12. *nɔw* → ነው

13. *gɛmmɛsɛ* → ገመሰ